

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetésidijak küldendők.
Kéziratok nem adódnak vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadó-és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Szent karácsony ünnepe.

„Dicsőség a magasságban az Istennek, a földön békesség és az emberekhez jóakarati!”

A biblia szerint ilyen égi szózat zengett a pásztorokhoz, mikor megszületett a Megváltó. És a pásztorok hittek a szózatnak, örömmel mentek Betlehembe, ahol csakugyan megtalálták a kis Jézust. Azután visszatértek nyájaikhoz és lelkesedve, boldogan hirdették, hogy megszületett a régen várt Messiás.

Nagy idő telt el Jézus születése óta. És mégis, azóta Jézus: az igazság. Az ő útja az igazság útja. És ha jön a karácsony, az igazság, a szeretet, az ő ünnepe, a legigazibb áhitat fogja a keresztény emberiséget és megáll a világ folyásának zakatoló kerekére.

Szent, magasztos ünnep a karácsony és ha bárminő hitetlenség fogja is elborítani ezt a világot, a karácsony sohasem fog kipusztulni. Legalább addig, amíg gyermekek lesznek, nem. A kis Jézus a gyermekeké és azoké is fog maradni

örökké. És ha boldogok akarunk lenni karácsony ünnepén, szeressük a gyermekeket. Szeressük őket, ha örvideni látjuk és kétszeresen szeressük őket, ha busulnak. És amikor legboldogabbak vagyunk, gondoljunk azokra, akiket nincs aki szeressen. Gondoljunk az árvákra, akiket Isten reánk bízott.

A szegények, a nyomorgók, az árvák, a fázók betekintenek karácsony estéjén a gazdag ember ablakán és fájó szívvel nézik a csillogó karácsonyfát.

Hívjuk be ezeket a szegény embereket magunkhoz a meleg szobába, a csillogó karácsonyfa alá, osszuk meg velük a karácsony, a szeretet ünnepét, akkor a mi karácsonyunk is melegebb lesz, akkor igazán a szeretet ünnepévé varázsoljuk a szent karácsony ünnepét.

Sokan vannak ezek a szegény emberek. De egy kis jóakarattal mégis módunkban áll nekik is karácsonyt szerezni. Emberi és társadalmi kötelesség ez, melyet ezen a napon, az emberi egyenlőség és szeretet napján kell gyakorolnunk.

Le kell vetni a hagyományos gögöt, a szegény osztálylyal való

nem törődömséget — legalább ezen a napon! . . .

A hála nem fog elmaradni, a szeretet melegét élvező emberek és gyermekek örökre áldani fogják jóltevőiket és e nap eltörölhetetlen emlékként fog élni szívükbe.

Tegyük ezt meg szent karácsony ünnepén, még akkor is, ha megverve a vagyoni élet végletegeiből fakadó bizonytalansággal, rendezetlen állami viszonyok közt, mindenféle teher szaporodó sulya alatt nyögve, folyton tartó politikai krízisek közepette, erkölcsökben elrongyosodva is értük el a szent karácsonyt.

És ha megkondul az éjféli hangszó, szakítsuk félbe a mulató zajt és hajtsuk le fejeinket. A karácsonyhoz méltóan magasztos, ünnepi hangulat boruljon lelkünkre, egy jobb jövődöbe vetett hit szelidsége szálljon szívünkbe. Nyiljanuk meg a szemek, lássák a Megváltó új korszaka eljövételének kezdetét, amely már itt van és türve-bizva zengedezze mindenki lelkes örömmel az égi szózatot: „Dicsőség a magasságban Istennek, a földön békesség és az emberekhez jóakarati!”

T Á R C A.

A gyilkos kupola.

Irtó: Zoltán Vilmos.

Pierre Leduc, a fiatal és máris nagyhirű építész tervrajzokkal és vázlatokkal megrakott dolgozóasztala mellett ült s elégedetten dörzsölgette kezeit. Körül a falakon az építészet remekeinek művészi másolatai függtek, főleg kupolás épületek: Brabante mesterműve, a római Szent-Pétertemplom, a párisi Pantheon, washingtoni Capitolium, az Aja Sophia. A környezetben látszott, hogy a ház lakója különös előszeretettel viseltetik a kupolák iránt, s Pierre Leduc valóban mániákus igyekezettel rávetette magát a kupola szerkezetének tanulmányozására. Éveket töltött külföldön, hónapokig tanulmányozta Brabante remekét, a Szent-Péter nemes idom kupoláját s nem sajnálta megtenni a hosszú és veszedelmes utat az Océánon át csak hogy a washingtoni Capitolium hatalmas kupolájának strukturáját megismerhesse. Életének nagy álma volt, hogy

e híres építményeknél nagyobb szerűt fog alkotni s neve a művészettörténetben majdnem örökön ott ragyog a Brabante-é mellett.

Midőn tanulmányutjáról visszatért, úgy látszott, hogy a sors segítőkézett nyújt neki álma megvalósításához, M., a Loire partján épült virágzó város — Leduc szülővárosa — elhatározta, hogy fennállása nyolcszázados emlékünnepe alkalmából nemzeti kiállítást rendez. Az iparszarnak tervezésére és felépítésére Pierre Leduc kapott megbízást. A fiatal műépítész az épületet olasz reneszánszban tervezte, közepén hatalmas kupolával, melynek méretei meghaladták a világ legnagyobb és legszebb kupoláit.

A szakértők kételkedően és hitetlenül rázták fejüket, mikor a terv nyilvánosságra került, ám Pierre Leduc rendületlenül bizott számításai helyességében. Rengeteg állványerdő közepett egyre magasabbra nőtt az impozáns épület, s a közepén nemes idomu árkádokon csakhamar készen nyugodott a hatalmas kupola, csucsán Franciaország géniuszának diadalmasan mosolygó bronzszobrával. A külső állványokat leszedték s a tetőzet

rézbalkolatát ellátták mesterséges patinával. A kupola főleg az alkony szürkületében nyújtott impozáns látványt és fényesen, szinte félelmetes nagyságban emelkedett a rózsaszínben pompázó égbolt felé.

A kételkedés szava lassankint elnémult s helyét adott az általános dicséretnek. A párisi lapok, nem yárva be a kiállítás megnyitásának majdnem kinalkozó alkalmát, előre hasábos magasztalásokat irtak az új csodáról s Pierre Leduc nevét csakhamar a világ legnagyobb építőművészei között emlegették.

Belül, közel tíz emeletnyi magasságban még rendetlenül állt az állványerdő. A hatalmas faalkotmány emeléséhez csakugyan kivágták és felhasználták egy egész erdőt. Az állványok tetején Chabran mester dolgozott, a nagyhirű csoportozat elkészült; s alkonyat felé jelentették Leducnak, hogy a mester megtette az utolsó ecsetvonást és holnap hozzá lehet fogni az állványok szétszedéséhez.

Chabrae hazament, a munkások szétszélelték és Pierre Leduc bezárkózott szobájába, hogy közeli diadaláról és világraszóló dicsőségéről álmodozzék.

Sirolin

Emeli az érvágyat és a testhelyet, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulezis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Miért hogy értéktelen utazásokat is kinalnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban — Ára övagenkint 4 — korona

A radikális párt gyűlése.

Mint lapunk múlt vasárnapi számában jeleztük, az „Országos Polgári Radikális párt” a múlt vasárnap d. e. 9 órakor tartotta meg az „Erzébet-szálló” nagytermében hirdetett népgyűlést. A központból Kaffka László ny. államtitkár, Dr. Baross Gyula ny. főispán és Dr. Szokolcay Árpád ügyvéd jelentek meg. Dacára annak, hogy az idő kedvezőtlen volt; mert reggeltől kezdve az eső csak úgy szakadt, a polgárság nagy számmal jelent meg. Az első szónok *Dr. Baross Gyula* volt, akit amint az emelvényre lépett, kitörő lelkesedéssel fogadtak: mert hiszen már a múlt évben tartott radikális párt népgyűlése alkalmával megszerették, mint higgadt, tárgyvilágos és tisztességes szónokot; különösen, az intelligens közönség tetszését nyerte meg.

Majd *Kaffka László* ny. államtitkár lépett a szószékre, ki, mint a magyar közígazgatás podifikátora annélkül is nagy népszerűségnek örvend. A hallgató közönség nagy tetszéssel fogadta beszédét, mely rövid, de annál inkább hatásos volt.

Legvégül *Dr. Szokolcay Árpád* mutatta ki, hogy igazi tüzes népszónok, ki nek beszédét a legnagyobb lelkesedéssel fogadta a hallgatóság és minden szayanál lelkesen eljenztek.

A nagy számban megjelent polgárság egyhangú lelkesedéssel fogadta el azt a határozati javaslatot, hogy a jövőben, csak olyan képviselő jelölt mellé sorakoznak, aki az általános, titkos és községnkénti szavazati jog hívének vallja magát.

UJDONSÁGOK.

— **Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk t. olvasóinknak, munkatársainknak és barátainknak.**

— **Az izr. hitközség tisztújítása.** Ma d. u. 2 órakor tartja az izr. hitközség az általános tisztújítását. Amint előre látható a régi tisztikar igen kevés kivétellel megmarad. Történt ugyan ezirányban próbálkozás ezek megbuktatására, a hitközség választó polgárai tulnyomó része azonban azt a próbát már a csirájában megakadályozta. A választás tehát simán fog lefolyni.

Pierre íróasztalánál ült s a villamos lámpa fényénél remekműve különböző szelvényeinek vázlatait nézegette. Az asztalán hevert az államtitkár sürgönye, melyben ez tudja vele, hogy a szépművészetek minisztere másnap délután M.-be jó remekének megtekintésére. Pierre már látta a miniszter barátságosan mosolygó arcát, mellyel mesterművéhez, a nemzeti építőművészet dicsőségéhez gratulál s lelkét eltöltötte a büszkeség. Végre lezsebb álma művészi ábrándja megvalósul s ő leszedheti annyi átvirrasztott éj, fáradságos tanulmány és gondos munka édes gyümölcsét.

Ábrándjai közben egyszerre megmagyarázhatatlan izgatottság fogta el. Holnap korán reggel megkezdik az álványok szétszedését s akkor ellenei nagy bosszúságára ki fog tűnni, hogy számítása helyes volt, hogy az óriási kupola emelése nem megoldhatatlan feladat.

De csakugyan helyes volt-e a számítás és a falak megbirják-e az óriási súlyt, mellyel a kupola rájuk nehezedik?

Pierre Leduc izgatottan előkereste terveit, számításait, s pontról-pontra újra átnézte. Egyszerre elhalványodott és minden tagjában remegni kezdett. A számításban hiba volt, egyszerű összeadási hiba, egyetlen alacsony számjegy, mely azonban a sor végén óriásira emelkedett. A kupola súlya egy tizedrésszel meghaladta az ol-

— **Előléptetés.** Mint örömmel értesülünk a vallás és közoktatásügyi miniszter Sággy Mihály polg. isk. tanárt ipar isk. igazgatót a IX. fizetési osztályba léptette elő. Az általánosan jó hírnévnek örvendő pedagógus előléptetéshez őszintén gratulálunk!

— **A következő meghívót vettük.** A csongrádi Kaszinó 1909 évi december hó 31-én, 8 órai kezdettel, saját pénztára javára, családias jellegű Szilveszter-estélyt rendez, melyre t. címét és b. családját tisztelettel meghívja a Kaszinó vigalmi bizottsága. Személyjegy 2 korona. Családjegy 5 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadjuk.

— **Lopások.** A csongrádi keresztény fogyasztási szövetkezet vasutoldali fiókjának üzlete elől ismeretlen tettes tíz darab zománcozott edényt ellopott. A rendőrség megindította a nyomozást, de a tettes még ezideig nem került kézre. — Ugyancsak lopást követtek el, Kovács Mihály kárára is. Itt azonban igen furtangos módon követték el a betörést. A tolvaj bemászott a kerítésen és az istállóból egy birkát és egy bárányt kihozott, az udvaron összekötözte. A két állatot aztán a nyakába vette és a kerítésen keresztül elillant. A nyomozást folytatják, de a tettes ezuttal sem került még meg.

— **Bál.** A csongrádi építőmunkások f. 1910 január hó 6-án Vízkereszt napján a Kaszinó termében fényesnek ígérkező táncvigalmat rendeznek, melyre a meghívókat a napokban küldik szét. A belépti díj 1. 60 fillér.

— **Fillérestély.** Karácsony másodnapján a „Polgári Kör-ben 1 kor belépti díj és Farkas Balázs I-ső cigányzenekara közreműködése mellett, tombolával és szavatokkal egybekötött nagyszabású „Fillérestélyt” rendez a „Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesület”. A tánc este fél 9 órakor kezdődik. Szünóra alatt Minik Ninuska, Bernát Francika és Dreer István monológokat adnak elő. Ezután tombolatárgyak nagyobb részét az egyesületi tagok sajátkészítésű ajándékai. A fillérestély előreláthatólag sikeresnek ígérkezik.

— **Tüzesetek.** Folyó hó 21-én virradór: Urbaniczki Pál tanyája kigyulladt és teljesen leégett. A kár meghaladja az 1000 koronát. Biztosítva volt, amely áltai a kárak egy része megtérül. — A másik

dalfalak ellentálló képességét. Ha holnap az álványokat, melyek a falakat tartják s melyeken részben a kupola is nyugszik, megbontják, a világsodának készült remekmű menthetetlenül összeomlik.

Leduc kétségbeesetten bámult a villamos lámpa vakító fényébe. Agyában és szívében hevesen lüktetett a vér. Ujra átnézte a számítását. Nincs mentség sehol! Holnap alkotmányával együtt hirtelre, dicsősége és jövője is összeomlik.

Pierre fázva felemelkedett. Magára vette felöltőjét, eltávozottja szomszéd szobába, honnan rövid idő múlva viaszkosvászomburkolt nagyobb csomaggal visszatért.

Azután halkán kinyitotta az ajtót s a sötét folyosón át, lopva kisietett a korom sötét felszakába.

Félóra múlva tűzilárma verte fel M. lakosságát. A tüzfény a kiállítás területe felől világított. Az iparcsarnok belső álványzata égett.

Az örök mélyen alhattak, mert mire a tüzet valaki észrevette, az egész álványerdő lángban állt. Az oltást éppen meg akarták kezdeni, mikor a kupola, M. büszkesége és Leduc remeke óriási dőrejjel összeomlott s a lehellő törmelék ezerfelé szórta a tűz izzó zsaratnokát.

Hetek múlva, a törmelék eltávolítása közben kövek és égett gerendák alatt megtalálták Pierre Leduc félig megszenesedett holttestét.

tüzeset Pozsár József építészvállalkozó keselyesi tanyáján volt. Itt is a tanyaépület égett le, de azonkívül szüretelő és gazdasági eszközöket is elpusztított a tűz. Hogy miként keletkezett a tűz, azt itt sem tudta megállapítani a vizsgálat. A kár több ezer koronára rug. melynek egy része biztosítás útján megtérül.

— **Szentes város pénzt kapott.** A parlament által a városok segítésére megszavazott 2 millió végre felosztásra került. Szentesnek a nagy summából 25,000 kor. jutott, mely összeg ma már meg is érkezett a városhoz a belügyminiszter egy utasításával együtt, mely megszabja, hogy az összeg a városi tisztviselők milyen mérvű fizetéselemelésére szolgáljon első sorban. A 25.000 koronából fennmaradó összeg sem fordítható azonban a pótdólapasztására, hanem csakis városfejlesztési célokra használható fel.

— **Batymulatság.** A „Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesület”, Szilveszter napján este, saját helyiségében beléptidij nélkül, tagjai részére szigoruan családias jelleggel társasjátékokkal, táncal egybekötött batyuestélyt rendez. A leányok ételekről, a fiatal emberek italokról gondoskodnak.

— **Az új fogműterem.** Dentista Hirschfeld Bertalan lakik Just Gyula-utca 1. még csak rövid ideig szándékozik Csongrádon maradni. Mint haljuk igen szép fogsorokat és remek arany fogakat készített már itt. Sikerein nem csudálkozunk amennyiben egy világváros (Berlin) udvari fogorvosának volt assistense és így nagy gyakorlata van, azonkívül igen olcsón dolgozik.

— **A sándorfalvai főuri vadászat eredménye.** A múlt héten lefolyt főuri vadászatok eredménye a következő: 7534 nyul, 2398 fácán, 1 őz, 38 különféle és 99 fogsoly, összesen 10.070 vad. Az őzet Frigyes kir. herceg leánya lőtte, aki meglepő biztossággal kezelte a fegyvert.

— **Egyesületi élet.** A „Csongrádi Önkéntes Tűzoltó Egylet” 26-én d. e. 11 órakor a községháza, tanács termében gyűlést tart.

— **Hamis pénz dorozsmán.** A dorozsmai csendörök f. hó 22-én Szegedre kísérték Kónya Károly huszonöt éves teglamunkást és nővérét, Kónya Rozált, akik Dorozsmán és Békéscsabán hamis ötkoronásokat hoztak forgalomba. A le tartóztatott testvérpár azt mondja, hogy a hamis pénzt hetekkel ezelőtt Szőgi Imre dorozsmai lakos közvetítése folytán kapták Ilés Jánostól. A csendörök Ilésnéknél találtak is néhány hamis ötkoronást. A nyomozás most Dorozsmán és Békéscsabán is folyik.

— **Teherbevallások.** Azok az adófizető polgárok, akik ingatlanok, ház, föld után is adót fizetnek, de ezen ingatlanuk jelzálogos bekebelezéssel, adóssággal van terhelve, bizonyos adókedvezményben részesülnek abban az esetben, ha ezt a bekebelezett adósságterhet az adóhivatalnál a betáblázási telegkönyvi végzéssel és a törlesztési könyvecskével igazoltan, kellő időben bejelentik. Az ilyen bejelentések idejéről az év első hónapja szolgál. Aki tehát adóssággal terhelt ingatlana után az adókedvezményben 1910-ben részesedni óhajt, újév napjától, január 31-ig kell a tehervallomást a városi adóhivatalnál bejelenteni és a bejelentéshez magával vinnie igazolásképpen a betáblázási telegkönyvi végzést, ha van ilyen akkor a törlesztési könyvecskét is.

— **A Divat Szalont,** első és legszebb asszonyújságunkat ajánljuk olvasóink figyelmébe. Minden családfő a legteljesebb megnyugvással viheti be otthonába, mert e diszes kiállítású, tartalmas és érdekes füzetekben minden kéthetben igazi jóbarát előtt nyitja ki a kapuját. A Divat Szalon oktatója, segítője minden asszonynak, minden lánynak és a takarékos, a szorgalom, az otthon szeretete, megbecsülése, a gyermekgondozás megkönnyítése és a legnemesebb szel-

jelzéssel dugaszolt, kis üvegekbe töltött, Pasztorizált „savanya mentes” **Maláta tápsört** tart raktáron

HUSLÄNDER JENŐ sör főraktára.

Házi fogyasztásra **szoptatós anyák** és lábadozó betegek táplálására (orvosi tekintélyek által ajánlva,

Közkivánatra,

lemi szórakozása az, a mivel olyesőt elárasztja. Közleményei fölött nem kisebb iróni, mint Szabóné Nográl Janka örökösök és munkatársainak díszes névsorában ott vannak mindazok, kik e lappal egyidejűleg — huszonkét esztendő alatt — lettek az olvasóköröség kedvencei. A divat, melyet magyarul, józan, komoly, a magyar gazdasági viszonyokhoz illő és a mi szellemi fejlettségünkhöz van mérve minden olyan cikke, melynek célja az, hogy a leánynevelést befejezve, kész, tudatos, derék háziasszonyokat állítson az otthon élére, Ezeknek száma az otthon varrott ruha az otthon készített műtárgy díszességét, ellátván olvasóit az ingyen-szabás iverk, munka-rajzok minden fajtájával és az ingyen mellékletekben megjelenő gyermekjajtságot, melynek az a célja, hogy fiatal anyák nem csak a gyermekek ruházását könnyen megtanulhassák, hanem hogy gyermekeikkel foglalkozzanak is. A Divat Szalon dús és értékes közleményeit gyönyörű képek tarkítják s rendszeren két művészi kivétel színes divatkép képezi a füzet csinos és tartós borítékát. A Divat Szalon kiadóhivatala. Budapest, V., Eskü-ut 5. sz. mindenkinek szívesen küld mutatvány számot, az előfizetési árak feltüntetésével együtt, melyeknek csekélysége szinte szembeszökő a lap pazar és tartalmas kiállítása mellett. Egész évre 12 korona, félévre 6 korona és negyedévre 3 korona.

A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

55497/1909. III. ad. sz.

Hirdetmény.

a IV. oszt. kereseti adó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Az 1910. év január havában az állandó, fizetést, nyug-, kegy- vagy tiszteltdíjat huzó egyházi, társulati és magán-tisztek, tisztviselők, hivatalnokok, közegek, nyug- avagy kegydíjat huzó özvegyek, állandó alkalmazásban levő üzletvezetők, felügyelők, kezelők, könyvvivők, pénztárnokok s általában a 80 koronánál több havi díjat huzó segédek, segéd munkások, állandó fizetést élvező lelkészek, tanárok, tanítók, nevelők, írók, művészek, hivatal-szolgák stb. a keresetadó negyedik osztálya alá tartozó keresményüket — az alább említendők kivételével — a részükre ingyen kis-oligáltatandó vallomási iverken ingyen bevallani tartoznak, azonkívül a vállalatok és intézetek igazgatósága, üzlet-tulajdonos, akitől, vagy amelytől az adó-köteles fizetését huzza, szintén kötelezhető arra, hogy a nála, illetve üzletében állandó fizetést mellett alkalmazott egyének név és fizetés jegyzékét az adókiivető hatóságoknak nyújtsa be.

A IV. oszt. keresetadó alá tartozó járandóságoknak az államkincstár megővítésére irányított szándékból történt valótlán bementés vagy be nem vallása jövedéki kihágást képez, melynek bírsága 1—8 annyi mint az összeg, melylyel az államkincstár megkárosított.

Ha valaki a IV. oszt. kereseti adó tárgyát képező több rendbeli illetményt élvez, ilyen esetben a IV. oszt. kereseti adó az illetmények összevont összege után vettetik ki.

Szegeden, 1909. év december hó.

Csongrád község előljáróságától.

12514/1909. sz.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik a 450 kor. éves fizetéssel javadalmozott kézbesítői állást elnyerni kívánják, miszerint életkoruk, erkölcsi magaviseletük és katona kötelezettségükről szóló okmányokkal támogatott kérvényeiket 1910. évi január hó 10-ik napjáig a községi iktatói hivatalban okvetlenül adják be.

Csongrád, 1909. december 18.

Csongrád község előljáróságától.

Községi Előljáróság.

Csongrád község előljáróságától.
ad. 3626/909. sz.

Hirdetmény.

A vértetű kötelező irtására vonatkozó 9679/999. sz. a földmívelésügyi miniszteri rendeletben foglalt intézkedések következtében hoztak az érdekeltek tudomására.

Noha a vértetű irtása iránt már 15 év előtt is történtek intézkedések, ezen védekezési intézkedések nem hajtották végre kellően, részben, mert alig

mutatkozott az almafákon, főleg pedig, mert a vértetű jelenlétének felismerésére nem voltak eléggé figyelmesek és érdekeltek.

Ez év tavaszán kezdődött csak az általános védekezés kellő módon való foganatba vétele, részben, mert a miniszteri utasítás a legnagyobb szigorúsággal intézkedett a védekezés elmulasztói ellen, főleg pedig azért, mert a helyszínén kint járt miniszteri kiküldött helyszíni kioktatással érthetővé tette a vértetű felismerésének módjait, s ekkép ezen előljárásnak is lehetőségében állt egy a hegyőrök, valamint az érdekeltek lakosságát a helyszínén kioktatni a vértetű felismerésére és az ellene való védekezésre. Ekkor azonban már az ugynevezett 2-ik időszaki védekezési módra a kátrányozásra szorítkozhatunk, de ez nem megfelelő védekezési mód.

Most ez uton kioktatjuk az érdekelteket szőlő és gyümölcsös tulajdonosokat a vértetű felismerésére és az ellen 2-féle módon való védekezésre annak megjegyzésével, hogy mindkétféle módon való védekezés okvetlenül foganatosítandó.

A szőlő-csöszök, vagyis hegyőrök gyakorlat tag is kioktatattak; ők tehát tartoznak a hozzájuk foganatosított kioktatást mindarról, amit e tekintetben megtanultak. De tartoznak azzal is, — és erre állásukból való elbocsátás terhe mellett kötelezve vannak, hogy a védekezésre figyelmeztessék a kint lakó, vagy kint tartózkodó tulajdonosokat és az azt elmulasztókat nyomban följelentsek. Ezen följelentésnek a következménye pedig az lesz, hogy a községi előljáróság a védekezést elmulasztók terhére fölfogadott napszámokkal teljesített a mulasztó birtokosok fán a védekezési munkálatokat: ezen felül a mulasztók a főszoigabírósnál lesznek följelentve, ahol kihágásért 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel lesznek megbüntetve.

Tehát ennek elkerülése céljából, de meg azért is hogy mindenki saját érdekében almáit a vértetű pusztításától megővje, a következők teljesítését el ne mulassza.

I. 1. A vértetű jelenlétének felismerése: Megnézzük az almafákat.

Leginkább — kezdetben — az ugynevezett fattyu, vagy betyár hajtásokon, vagy ezen hajtásoknak a földben lévő részén avagy a fa tövében a földön lathatunk fehér foltokat, mintha salétrom volna elhintve a fa tövében. A betyár hajtásokon ugyanígy látható fehér, salétromszerű behintés. A fa törzsén rendezint sebhelyeken, sérüléseken, ágakon és leveleken is láthatunk ilyen salétromszerű belépett részeket. Ebből a fehér anyagból ujjunkra veszünk keveset, szétöröszöljük, a fehér anyag eltűnik és helyén piszkos, vér színű váladék látható. Ez a vértetű.

II. 1. Védekezés. A fattyu hajtások kiánsandók és elégetendők, (a vértetves szemzővesszők oltása tilos) ugyszintén az ily ágak és galyak is. A megmaradt ágakon és törzseken lévő sebhelyeket ki kell tisztítani késsel, nyg, hogy a sebhelyeken túl még egy ujjnyira az eleveben is át kell menni a fakéreg lehántásával. Ezután petróleum keverékkel be kell ecsetelni és azt többször ismételni kell a télen át.

A petróleum keverék következőleg állítatik elő. Egy liter vizre számítunk 15 dekagram közönséges házi szappant, ezt felaprózzuk, a vízzel együtt felforraljuk. Ekkor a tűzről levesszük és hozzáadunk 2 liter petróleumot. Az így összeöntött keveréket fakannál összevejük úgy, hogy 8—10 perc múlva tejfel sűrűségű lesz. Az ekként nyert keverékkel egy pemzli által a sebhelyeket bepamacsoljuk, de a sebből visszaömlő folyadékot fölfogjuk, ne hogy a földre omljon a kimosott vértetű. Egy hét múlva ezt megismételjük.

A védekezési időszak leginkább a téli időszak mielőtt a fák lombosodása megke nem áll. De ha nyáron vesszük észre a vértetűt nyomban hozzáfoghatunk a védekezéshez nyáron is.

III. 2. Most jön a 2-ik védekezési mód, — kátrányozás. Ez abból áll, hogy a petróleum keverékkel bepamacsolt sebhelyeket kissé langyossá hevítet kátránnyal bevonjuk, ez által a sebhelyeket kívülről hozzáférhetetlenné tesszük, a belül ne tén még létező vértetveket pedig betokoljuk, s így az tovább nem élhet, nem terjedhet.

Ezek után felhivatik a községek, hogy a fenti módon adott utasítás szerint elkészített petróleum keverékkel való védekezést e hó 24-ig okvetlenül eszközölje, mert aki ezt tenni elmulasztja, föl lesz jelentve, és a muladékos költségére a hatóság fogja elvégeztetni, ezen felül meg is lesz büntetve.

Az ellenőrzést a hegyőrök és az előljáróság fogja gyakorolni. A felülvizsgálatot pedig a főszoigabíró és miniszteri kiküldöttek fogják megajteni. Csongrád 1909 évi december hó 18-án.

László s. k. h. jz.

A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóságtól.
ad. 55497/1909. III. szám.

Hirdetmény.

A tőkekamat- és járadékadó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Az 1910. évi január hó 15-ig a tőkekamat- és járadékadó alá eső jövedelmeket, az azokat élvező egyén, vagy erkölcsi személy bevallani köteles.

Tőkekamat- és járadékadó tárgyát képezi mindazon vagyon, mely a föld-ház és keresetadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek

adója által közvetve vagy közvetlenül nem érintetik, képezik jelesül: mindazon kamatok, osztalékok és jutalékok.

a) bel- vagy külföldről folvó életjáradékok, özvegyi ellátás, vagy rokonsági évi járadék.

b) kézi, jelzáloggal biztosított vagy egyszerű adólevelekre, váltókra, bármilyenü kötvényekre, bel- vagy külföldön kölcsön adott, továbbá hitbizományi, családi és alapítványi tőkék.

A tőkekamat és járadékadó az adóévet megelőző évben élvezett kamat és járadék jövedelem után lévén kivetendő, az 1909. évi adóztatás alá az 1908. évben élvezett kamat (járadék) jövedelem valólandó be.

A tőkekamat- és járadékadó az adóköteles fél állandó tartózkodási helyén vettetik ki.

Mindazon adózók, kik a tőkekamat és járadékadó alá tartozó jövedelmi forrásukat az államkincstár megővítésére irányított szándékból, az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlánul mondják be, vagy eltitkolják, az adótárgyak egészben, vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1883. évi XLIV. t.c. 100. §-a értelmében büntetnek.

Szeged, 1909. december hó.

12570/1909. sz.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, akik a község által fenntartott hajóhídi pénztárnok, hidmesteri és hidőri állásokra pályázni kívánnak, miszerint ez iránt a fogyasztási adó kezelőségnél 1909. évi december hó 30-ig jelentkezzenek.

Csongrád, 1909. december 21.

Községi Előljáróság.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle

pemetefü cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-felét fogadjunk el!

Ház és részvény eladó.

Szabó Sándor Jókai Mór-utca 12. számú lakóháza, ugyszintén 14 drb csongrád-városi takarékpénztári részvénye eladó. — Értekezhetni Kecskeméten Klapka-utca 34. sz. alatt a tulajdonossal.

Kitűnő arczsépitő szer!

bőrhibát. I tégly I kor. „Erika szappan“ darabja 50 fillér.

Wiesner Lajos

Teljesen ártalmatlan a Wiesner-féle „Erika Crème“ mely pár napi használat után el tüntet szoplót, sómört, pattanást és mindennemű

Kapható egyedül a készítőn

„Szent Rókus“ gyógyszer-tárában Csongrád, Kossuth-tér.

Szőlő- eltványokat

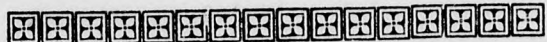
szállít amerikai sima és gyökerelesséket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

Tulajdonos: **Gaspari Frigyes**,
Medgyes, 68. sz. (Nagyküküllő-megye).

➔ Tessék képes árjegyzéket kérni! ➔

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Nyötrelemesebb, kinosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele mert örökre megszabadul tőle az, aki

Sztraka Menthol fogszappanját használja. Ara majolikai szelencében I kor., melyhez a fogápolásról egy tudományos színvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogeriákban stb kapható 1 kor.-ért. Kapható

Barna Henrik gyógyszerésznél.

Ön szép lesz,

ha „KAMILLA“ krémet használ!
Szeplő, májfolt, pattanások
stb. ellen a leghatásosabb a
Kamilla kréme.

Egy tégely ára 1 korona.
Kapható Csongrádon egyedüli készítőnél

LÖW ADOLF (Balkanyi L. utoda) „MEGVALTÓ“
gyógyszertárban. (Szivák-tér.)

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy nálam a legdivatosabb és a legmagasabb igényeknek megfelelő

férfi-ruha

készül a lehető legszolidabb áruk mellett.

Ajánlom továbbá dus választéku magyar és angol szövet raktáromat.

Amidőn a n. é közönség kegyes pártfogását kérem, maradtam teljes tisztelettel:

Medgyesi Ferencz

férfi szabó
szabó ipari szakoktató.

Újévi ajándékokat aki jól és olcsón

akar vásárolni az beszerezheti: **WEISZ MÁRK** könyv- és papirkereskedésében, hol diszlevélpapírokat, ima- és emlékkönyveket, képeslap- és fényképalbumokat, festőkészleteket, diszmitárgyakat, képes- és mesekönyveket, diszműveket **óriási választékban talál.**

FIGYELEM!

Készpénzkölcsönök,

Jelzálogkölcsönt 4%, 4¹/₂% és 5% amortizációra, **Konvertálás, Személyhitel** (bankpénz 1—2 kezesel, magánpénz kezes nélkül), **Örökségek** vétele, **Vállalatok** finanszírozása, **Résztársaságok** alapítása, **Fizetéképtelen kereskedők kiegyeztetése**, valamint

➔ **adás-vétel.** ➔

Birtokok, házak, üzletek, kávéházak, szállodák, vállalatok eladását, vagy vételét közvetíti gyorsan, kulánsan.

ADLER és SINGER ált. forg. vállalat Betét Társaság Budapest, József-körút 21.

CSERÉPKÁLYHA GYÁR

Kiskunfélegyházán.

Tisztelettel értesitem Csongrád és vidéke t. közönségét, hogy Kiskunfélegyházán Izsák-utca 4. sz. alatt első rendű munkásokkal egy teljesen modern

➔ **kályha gyárat** ➔

rendeztem b. Készítek minden nagyságu és köbtartalmu cserép kályhakat és takarékos tüzhelyeket a legkitünőbb anyagból, amelyért 3 teljes évi jótállást vállalok. Készítek továbbá tereket és majolikát és épületekre szobrászati munkákat.

A kályhakat a rendelő nálam megtekintheti.

Régi cserép kályhák átalakítását is felelősség mellett elvállalom és azok jóságáért felelősséget vállalok.

A mintákat itt Csongrádon is megtekintheti **ENGEL MIHÁLY** félegyházi uti fűszerüzletében.

Teljes tisztt. **Spitzer Miksa** kályha gyáros
Kiskunfélegyházán.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesitem Csongrád és vidéke t. közönségét, hogy Csongrádon, a főtéren, a **Tekulics-féle házban** (régii posta épület)

úri-, női- és gyermek-ruha raktárt

nyitottam.

Ajánlom dus választásban raktáron tartott szöveteimből mérték után készült úri és női ruháimat.

Az úri hölgyek becses figyelmét bátor vagyok felhívni arra, hogy a fővárosban nyári divat tanfolyamon részt vettem az őszi és téli idénynek megfelelő legújabb divatot elsajátítottam. Elegáns kosztümök készítésében szakszerű gyakorlattal rendelkezem.

A t. közönséget előzékenységemről óhajtom meggyőzni, midőn ama ígéretet teszem, hogy nálam minden rendelő, illetve bevásárló életnagyságu fényképre szelvényt kap, amellyel 4 kor. ellenében a fényképet a budapesti első fényképnagyító és festésti műintézetétől kiválthatja.

A t. közönség jóakaratu pártfogásába ajánlom magam tisztelettel

Lekrinszki Rókus

férfi és női szabó